

28 lutego 2021

OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ 2020/21 – zawody II etapu (eliminacje okręgowe)

Na rozwiązanie wszystkich zadań przeznaczone jest 150 minut.
Rozwiązanie każdego zadania należy napisać na osobnej kartce,
podpisując ją imieniem i nazwiskiem drukowanymi literami oraz
wyraźnie opatrując numerem zadania.

Skany lub fotografie rozwiązań należy wysłać na adres
olimpiadalingwistyczna@gmail.com, wpisując w temacie wiadomości
swoje imię i nazwisko. Przy wysyłaniu wiadomość należy zapisać w
programie pocztowym.

Zad. 1.1. (11 pkt) Do każdej litery oznaczającej słowo w języku
*abcabc** dopasuj liczbę oznaczającą jego tłumaczenie.

A. diobe, B. jiiibiai, C. oogobe, D. dioriai,

E. jiiibire, F. oogoriai, G. juillire, H. oogoniai,

I. oogocuiro, J. juillijiai, K. juillicuiro, L. onocuiruai,

Ł. onokai, M. onokobeniai, N. omakai, O. igojiniai,

P. igogi, R. omabe, S. diokaiyai, T. jiiibina,

U. dioyeba, W. oogobaiai, Y. dioji, Z. jigi

1. bananowce, 2. paznokcie, 3. pęczek tytoniu,
4. skórka manioku, 5. plantacja manioku, 6. palec,
7. skórka od banana, 8. plantacja koki, 9. głowa,
10. liść bananowca, 11. ogon ryby, 12. papierosy,
13. drzewo koki, 14. bulwy manioku, 15. kiście bananów,
16. jajko, 17. liść tytoniu, 18. nasiono tytoniu,
19. liście koki, 20. głowy mrówek, 21. plantacje tytoniu,
22. ogon ptaka, 23. plantacje bananów, 24. rękawiczki

1.2. (6 pkt) Przetłumacz: oogona, igoji, diore.

1.3. (12 pkt) Wiedząc, że 'gai' oznacza *gałąź*, a 'bero' – *pulpę*, utwórz
formy:
gałąź koki, gałęzie tytoniu (rośliny), pulpa z manioku, pulpy z bananów.

1.4. (7 pkt) Wyjaśnij reguły tworzenia formy liczby mnogiej w tym
języku.

Zad. 2. Podano formy trybu rozkazującego strony biernej (A) oraz
imiesłowu przymiotnikowego (B) wybranych czasowników w języku
*pqrpqr**.

2.1. (15 pkt) Podaj formy, które zastąpiono liczbami (1)-(10).

Forma A	Forma B	Znaczenie
<i>diyil</i>	<i>diyēn</i>	mówić
<i>işlen</i>	<i>işlän</i>	pracować
<i>görül</i>	<i>gören</i>	patrzyć
<i>beril</i>	<i>beren</i>	dawać
<i>okal</i>	<i>okan</i>	czytać, uczyć się
<i>hapalan</i>	<i>hapalan</i>	ubrudzić
<i>ýuwul</i>	<i>ýuwan</i>	myć
<i>ýazyl</i>	<i>ýazan</i>	pisać
<i>ylgal</i>	<i>ylgan</i>	biec
<i>gurul</i>	<i>guran</i>	budować
<i>alyn</i>	<i>alan</i>	brać
<i>sözlen</i>	<i>sözlän</i>	powiedzieć
<i>söweşil</i>	<i>söweşen</i>	walczyć
<i>geplen</i>	<i>geplän</i>	rozmawiać
<i>ýörel</i>	<i>ýörän</i>	chodzić
<i>guradyl</i>	<i>guradan</i>	suszyć
<i>sanal</i>	<i>sanan</i>	liczyć
(1)	<i>bezän</i>	ozdabiać
(2)	<i>gelen</i>	przychodzić
(3)	<i>söýen</i>	kochać
(4)	<i>iberen</i>	wysyłać
(5)	<i>çüylän</i>	wbijając
<i>bölün</i>	(6)	dzielić
<i>goral</i>	(7)	chronić
<i>salyn</i>	(8)	budować, wstawić
<i>çeynel</i>	(9)	żuć
<i>süzül</i>	(10)	filtrować

‘ö’, ‘ü’ wymawia się odpowiednio jak polskie ‘e’, ‘i’, ale z zaokrągleniem ust (jak w niemieckich „zwölf”, „fünf”);
‘ä’ to dźwięk pomiędzy polskim ‘e’ i ‘a’, podobny do ‘a’ w angielskim „cat”;
‘y’ jest z reguły podobne do polskiego ‘y’, ale język jest przy jego wymawianiu nieco cofnięty;
‘ş’ jest podobne do polskiego ‘sz’, ‘ç’ do polskiego ‘cz’, ‘ý’ czyta się jak polskie ‘j’,
‘w’ jak polskie ‘ł’, ‘ñ’ jak ‘ng’ w angielskim „sing” i niemieckim „singen”.
Pozostałe litery oznaczają głoski podobne do polskich.

2.2. (12 pkt) Samogłoski tego języka mogą być długie bądź krótkie, przy czym ‘e’ jest w rodzimych wyrazach zawsze krótkie, a ‘ä’ – zawsze długie.

Długość w transkrypcji fonetycznej oznacza się dwukropkiem po danej głosce, ale nie jest ona zaznaczana w pisowni języka *pqrpqr*.

Np. słowa „trawa” [ot] i „ogień” [o:t] zapisuje się oba jako *ot*, a „koń” [at] i „imię” [a:t] – oba jako *at*.

W wyrazach w tabeli poniżej podajemy wszystkie samogłoski długie.

Podaj, jakie formy kryją się pod liczbami (11)-(18), zaznaczając w nich długość wszystkich samogłosek.

Forma A	Forma B	Znaczenie
(11)	<i>gaytala:n</i>	powtarzać
(12)	<i>dañan</i>	wiązać
(13)	<i>hormatla:n</i>	szanować
(14)	<i>ýalka:n</i>	błogosławić
(15)	<i>bogan</i>	dławić
<i>kowul</i>	(16)	wygnać
<i>oýnal</i>	(17)	bawić się
<i>kakyl</i>	(18)	bić

Zad. 3.1. (9 pkt) Do każdej litery oznaczającej zdanie w języku *xyzxyz** dopasuj liczbę oznaczającą jego tłumaczenie.

- A. Jiyarni bubalu jamana.
- B. Jamananayi gadaj bani, gungulug.
- C. Yagayagarna jamanama galunggama.
- D. Wulngarnrdunayi jiyala.
- E. Ngawawumayi jiyarni.
- F. Warlaguluyi bayarni wardan.
- G. Gungulunayi na wanda, wardannginyi.
- H. Nyawamarna jamana janga galunginyi.
- I. Ngayinyma garuma darugabnginyi
- J. Nyawamarna janga, gularna bunyu.

1. Moja stopa jest chora (boli) od chodzenia.
2. Słońce mnie parzy (pali).
3. Coś przekłuło mi stopę i [sprawiło, że] krwawi.
4. Zraniłem stopę, chodząc.
5. Jestem chory, nie jest ze mną dobrze.
6. Paliło mnie pragnienie.
7. Moje dziecko bierze prysznic.
8. Krew leci mi z ręki.
9. Ogień spalił stopę.
10. Pies ugryzł mnie w rękę.

3.2. (8 pkt) Przetłumacz:

Nyawama garuma bunyug janganginyi.

3.3. (10 pkt) Jak zinterpretujesz cząstki: *-nginyi*, *jiya*- ?

3.4. (10 pkt) *-gaji* / *-waji* to cząstka słowotwórcza. W wyniku jej użycia powstaje rzeczownik, często nazywający nowe przedmioty, wcześniej nieznanie użytkownikom języka. Zaproponuj tłumaczenia poniższych słów, jeśli *jaru* to 'język'.

gadajgaji, jaruwaji

* W roku 2020/21 nazwy języków występujących w zadaniach były do zakończenia zawodów zakodowane. Oto informacje ich dotyczące:

zad. 1 – język murui – z rodziny bora-uitoto, używany przez kilka tysięcy rdzennych mieszkańców Kolumbii i Peru;

zad. 2 – język turkmeński – z rodziny języków turkijskich (wśród których bliżej spokrewnione z nim to np. turecki i azerski, a dalej – uzbecki, ujgurski, jakucki, tuwiński, chakaski, baszkirski, tatarski, krymskotatarski czy karaimski), używany przez ok. 6,5 mln Turkmenów, głównie w Turkmenistanie, ale także Iranie i Afganistanie; w zadaniu użyto współczesnej ortografii, zatwierdzonej w roku 1999;

zad. 3 – bilinarra – wymierający język z rodziny pama-nyungańskiej, obejmującej przed europejską kolonizacją ok. 90% powierzchni kontynentu australijskiego i liczącej wówczas prawdopodobnie ok. 300 języków (jest to zatem jedna z największych rodzin językowych na świecie); do obecnych czasów przetrwała najwyżej połowa z nich, posługuje się nimi niewielki ułamek procenta mieszkańców Australii, przy czym tylko kilkanaście języków pama-nyungańskich używanych jest przez młode pokolenie.

OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ 2020/21

zawody II etapu – odpowiedzi i schemat oceniania

Zad. 1.1. Do dwóch poprawnych przyporządkowań – 0 pkt, za każde powyżej dwóch – 0,5 pkt.

A 17
B 19
C 10
D 21
E 8
F 23
G 5
H 1
I 7
J 14
K 4
L 24
Ł 6
M 2
N 22
O 20
P 9
R 11
S 12
T 13
U 3
W 15
Y 18
Z 16

1.2. (3·2 pkt)

oogona – drzewo bananowe (bananowiec)

igoji – głowa mrówki

diore – plantacja tytoniu

1.3. (4·3 pkt)

gałąź koki - jiibigai

gałęzie tytoniu (rośliny) - diogaiyai

pulpa z manioku - juillibero

pulpy z bananów - oogoberuai

1.4. (7 pkt)

Jeśli rzeczownik oznacza część ciała, do formy liczby

pojedynczej dodaje się końcówkę *niai* (2 pkt);

w przeciwnym wypadku ostatnią głoskę formy liczby poj.

zamienia się na końcówkę według następującego schematu

(5·1 pkt):

a -> *aiiai*

i -> *iyai*

e -> *iai*

o -> *uai*

i -> *iai*

Zad. 2. (18·1,5 pkt)

- | | |
|------------|----------------|
| (1) bezel | (11) gaýtalan |
| (2) gelin | (12) daňyl |
| (3) söýül | (13) hormatlan |
| (4) iberil | (14) ýalkal |
| (5) çüýlen | (15) bogul |
| (6) bölen | (16) kowan |
| (7) goran | (17) oýna:n |
| (8) salan | (18) kakan |
| (9) çeynän | |
| (10) süzen | |

Zad. 3.1. Za jedno poprawne przyporządkowanie – 0 pkt, za każde powyżej jednego – 1 pkt.

- A9
- B3
- C4
- D2
- E6
- F10
- G8
- H1
- I7
- J5

3.2. *To dziecko ma się lepiej po chorobie / od choroby (w efekcie wyzdrowienia z choroby).*

Po 2 pkt za uwzględnienie w tłumaczeniu elementów o następujących znaczeniach: ‘choroba/chory’, ‘dziecko’, ‘dobrze/dobry’, ‘z powodu / od’.

3.3. (2·5 pkt)

-nginyi = źródło / przyczyna / z powodu / od

jiya- = parzyć / palić (Nie uznawaliśmy tłumaczeń: ciepło, coś ciepłego, ogień, słońce).

Za każdy błędny opis podany obok prawidłowego odejmowaliśmy po 1 pkt.

3.4. (2·5 pkt)

gadajgaji = nożyczki, nóż (Uznawaliśmy wyrażenia nazywające nowe przedmioty związane z kłuciem, np. igła, strzykawka, kolczyk, szpikulec, sztylet. Nie uznawaliśmy rzeczowników odczasownikowych takich jak kłucie, przekłuwanie.)

jaruwaji = językoznawca (Uznawaliśmy wyrażenia nazywające nowe przedmioty związane z językiem (w obu znaczeniach), np.: słownik, translator, tłumacz, książka, radio, lizak. Uznawaliśmy również wyrażenia: język obcy, językoznawstwo. Nie uznawaliśmy wyrażen: mowa, język mówiony, słowo.)

Za każdy błędny opis podany obok prawidłowego odejmowaliśmy po 1 pkt.